

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет «Економіка та управління»
Кафедра «Інформаційні системи в економіці»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету
_____ Л.П. Вовк
«__» _____ 2009 р.

Рекомендовано
навчально-методичною
комісією факультету,
протокол засідання № _____
від «__» _____ 2009 р.
Голова комісії
к.іст.н., доц. _____ М.А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни циклу «Дисципліни професійної підготовки: нормативні»
«Державне регулювання економіки»
галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»
напрямок підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика»
спеціальність 6.030502 «Економічна кібернетика»

Курс IV Семестр 8

Рекомендовано кафедрою «Інформаційні системи в економіці», протокол
№ _____ від «__» _____ 2009 р.

Зав. кафедрою
к.т.н., доц.

В. Л. Ніколаєнко

Програму склав
асистент
«__» _____ 2009 р.

О. О. Курносова

Лист перезатвердження робочої програми
з дисципліни «Державне регулювання економіки»

<p>Вніс зміни до програми</p> <hr/> <p>« ____ » _____ 20__ р.</p>	<p>Рекомендована кафедрою «Інформаційні системи в економіці », протокол засідання № ____ « ____ » _____ 20__ р., Зав. кафедрою</p> <hr/> <p>Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка і управління», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Голова комісії</p>
<p>Вніс зміни до програми</p> <hr/> <p>« ____ » _____ 20__ р.</p>	<p>Рекомендована кафедрою «Інформаційні системи в економіці », протокол засідання № ____ « ____ » _____ 20__ р., Зав. кафедрою</p> <hr/> <p>Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка і управління», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Голова комісії</p>
<p>Вніс зміни до програми</p> <hr/> <p>« ____ » _____ 20__ р.</p>	<p>Рекомендована кафедрою «Інформаційні системи в економіці », протокол засідання № ____ « ____ » _____ 20__ р., Зав. кафедрою</p> <hr/> <p>Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка і управління», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Голова комісії</p>

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. Загальні положення

Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни «Державне регулювання економіки» спеціальності 6.030502 «Економічна кібернетика», відповідає стандартам Міністерства освіти і науки України (2002 р.) підготовки спеціалістів за фахом «Економічна кібернетика», вимог наказу Міністерства освіти України №161 від 02.06.1993 р., навчальному плану спеціальності 6.030502 «Економічна кібернетика».

«Державне регулювання економіки» – це одна з профільюючих дисциплін, яку вивчають студенти спеціальності 6.030502.

Вектор на соціально-ринкове господарство та формування правових, економічних та соціальних основ трансформації економіки сучасної України обумовлюють поглиблення процесів демократичних та економічних реформ, спрямованих на ефективну інтеграцію держави в світову систему. Це неможливо без реалізації стратегії соціально-економічного розвитку, орієнтованої на підвищення рівня та якості життя населення. Формування дієвої економічної системи в умовах становлення ринкових відносин є однією з найбільш складних і актуальних проблем, що пов'язані зі специфікою національної економіки України у трансформаційний період, характером змін у змісті, необхідністю удосконалення механізму державного регулювання економіки. На перший план виступають такі економічні елементи та важелі впливу як прогнозування та індикативне планування, розробка системи цільових програм та формування принципово нової фінансово-бюджетної та грошово-кредитної політики, інвестиційної, інноваційної та зовнішньоекономічної діяльності. Вивчення дисципліни «Державне регулювання економіки» дозволяє освоїти теоретико-методологічні основи та практичні аспекти раціонального розвитку й функціонування економіки України, оволодіти методами управління цими процесами.

Дисципліна складається з таких тематичних розділів:

1. Державне регулювання як метод управління економікою.
2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.
3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.
4. Державне регулювання цін та інфляції.
5. Соціальна політика.
6. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання.
7. Державне регулювання підприємництва.
8. Регіональна економічна політика.
9. Структурна та інвестиційна політика.
10. Науково-технічна та інноваційна політика.
11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.
12. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Мета викладання дисципліни

Формування системи знань з методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

1.3. Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами дисципліни є :

- 1) вивчення сутності, цілей і завдань державного регулювання економіки;
- 2) освоєння теорії та практики управління економічними процесами, теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави;
- 3) вивчення методів впливу держави на соціально-економічні процеси;
- 4) оволодіння методологією та інструментарієм макроекономічного аналізу економіки;
- 5) засвоєння методології соціально-економічного прогнозування та програмування економічного та соціального розвитку;
- 6) набуття вмінь застосовувати кількісні методи та моделі аналізу та прогнозування соціально-економічних процесів у системі державного регулювання економікою;
- 7) набуття навичок аналітичного оцінювання макроекономічних тенденцій розвитку економіки, їх прогнозування та визначення основних напрямків стабілізації національної економічної системи;
- 8) оволодіння сучасними моделями прогнозування економічної динаміки.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:
  - 1) сутність, цілі та завдання державного регулювання економіки;
  - 2) систему методів і засобів державного впливу на економічний і соціальний розвиток країни;
  - 3) теоретичні основи формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави;
  - 4) закономірності розвитку національної економіки під впливом управлінських дій з боку держави;
  - 5) теоретичні основи та практичні аспекти методології соціально-економічного прогнозування та програмування;
  - 6) методологію та інструментарій макроекономічного аналізу економіки;
  - 7) концептуальні положення та математичний апарат сучасних методів макроекономічного аналізу й моделювання та моделей соціально-економічного прогнозування.
- мати навички:
  - 1) порівнювати різні системи політичного впливу на розвиток економіки;
  - 2) застосовувати кількісні методи аналізу та моделі прогнозування соціаль-

- но-економічних процесів у системі державного регулювання економікою;
- 3) аналізувати та оцінювати макроекономічні тенденції розвитку національної економіки;
  - 4) прогнозувати тенденції розвитку національної економічної системи під впливом управлінських дій з боку держави;
  - 5) оцінювання потенціал розвитку макроекономічних і регіональних систем;
  - 6) визначати основні напрямки стабілізації національної економіки під час кризових явищ.

1.4. Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даного курсу

У системі економічних та управлінських наук дисципліна «Державне регулювання економіки» займає особливе місце. З одного боку, вона є складовою економічної теорії, в якій представлений механізм регулювання економіки як цілісною соціально-економічної системи. З іншого – дисципліна носить ярко виражений прикладний характер, оскільки представляє собою конкретні засоби, методи та інструменти для рішення проблем управління національною економікою України. Отже, базою курсу «Державне регулювання економіки» є наступні основні дисципліни: «Політична економія», «Економічна теорія», «Економічна історія», «Методологія соціально-економічного пізнання», «Макроекономіка», «Міжнародна економіка», «Економічний аналіз», «Статистика», «Соціально-економічна статистика», «Прогнозування соціально-економічних процесів», «Імітаційне моделювання», «Основи економетрії», «Економічна кібернетика».

1.5. Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

«Державне регулювання економіки» відноситься до циклу основних дисциплін, що входять до переліку освітньої професійної програми та є завершальною при підготовці бакалаврів з напрямку «Економіка та підприємництво» спеціальності 6.030502 «Економічна кібернетика».

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни «Державне регулювання економіки» за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Розклад навчальних годин дисципліни «Державне регулювання економіки»

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	годин	кредитів ECTS	8
Загальний обсяг дисциплін	81	1,5	81
1. Аудиторні заняття	48		48
з них:			
1.1 Лекції	32		32
1.2 Лабораторні заняття	-		-
1.3 Практичні заняття	16		16
2. Самостійна робота	33		33
з них:			
2.1. Підготовка до лекційних занять	16		16
2.2. Підготовка до захисту практичних робіт	8		8
2.3. Підготовка до складання I модульного контролю	4,5		4,5
2.4. Підготовка до складання II модульного контролю	4,5		4,5
3. Контрольні заходи	32		32

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Семестр 8

3.1.1. Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій курсу «Державне регулювання економіки» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій

№ п/п	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. Державне регулювання як метод управління економікою. Вади ринкового саморегулювання. Роль держави у становленні та регулюванні ринкової економіки. Функції держави в сучасній економіці. Економічні інтереси в системі державного регулювання економіки. Сутність державного регулювання економіки. Методи державного регулювання економіки. Система органів державного регулювання економіки.	2	1
2	<i>Стратегія соціально-економічного розвитку країни. Сутність соціально-економічної стратегії.</i> Визначення суспільних потреб та інтересів. Обґрунтування цілей. Ієрархія цілей. Державні пріоритети. Дерево цілей. Стратегічні, тактичні, оперативні цілі. Постіндустріальне суспільство. Концепція соціально-економічної політики. Соціально орієнтована ринкова економіка. Стратегія економічної та соціальної політики України.	2	1
3	<i>Соціально-економічне прогнозування.</i> Сутність понять: «прогноз», «гіпотеза», «план (програма)». Функції соціально-економічного прогнозування. Принципи соціально-економічного прогнозування: наукової обґрунтованості, адекватності, альтернативності, системності, цілеспрямованості. Класифікація соціально-економічних прогнозів. Типологія методів прогнозування. Інтуїтивні та формалізовані методи прогнозування.	2	1

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
4	<i>Макроекономічне планування та програмування. Директивне та індикативне планування. Сутність реформування макроекономічного планування. Система макроекономічного планування в Україні. Державна програма економічного і соціального розвитку України (ДПЕСР) як форма макроекономічного планування. Зміст ДПЕСР України на середньотакотного періоду. Державне програмно-цільове планування. Сутність програмно-цільового методу планування. Цільова комплексна програма (ЦКП). Контроль за виконанням макроекономічних планів і державних програм: сутність поняття «контроль», запобіжний, поточний і завершальний контроль. Етапи контролю: розроблення критеріїв і нормативів, зіставлення фактичних результатів з критеріями і нормативами; коригуючі дії.</i>	2	1
5	<i>Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика. Стратегія бюджетної політики та бюджетного регулювання. Фінансово-бюджетне регулювання. Ефективність бюджетної системи. Податкове регулювання. Державне замовлення як засіб задоволення потреб держави. Заощадження населення як інвестиційний ресурс. Грошово-кредитне регулювання. Стратегія і тактика грошово-кредитної політики України.</i>	2	1
6	<i>Державне регулювання цін та інфляції. Необхідність державного регулювання цін. Методи державного регулювання цін. Система органів ціноутворення, їх завдання та функції. Контроль за додержанням дисципліни цін. Цілі державного регулювання цін. Захист внутрішнього ринку від негативного впливу зовнішньої конкуренції. Стримання монополізму та забезпечення конкурентного середовища. Необхідність державного регулювання цін і тарифів підприємств-монополістів.</i>	2	1
7	<i>Антиінфляційна політика. Сутність інфляції. Необхідність боротьби з інфляцією. Фактори інфляції: інфляція попиту, інфляція витрат. Сутність антиінфляційної політики. Дефляційна політика. Стримувальна фінансово-кредитна політика. Зменшення грошової пропозиції. Роль Національного банку України у проведенні антиінфляційної політики.</i>	2	1

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
	Скорочення бюджетного дефіциту шляхом збільшення доходів і зменшення державних видатків. Скорочення державних видатків через поетапне обмеження дотацій та субсидій, зменшення витрат на соціальні програми, науку, освіту тощо. Політика доходів (регулювання витрат). Заощадження населення як інвестиційний ресурс. Адаптаційна політика. Індексація доходів та її недоліки.		
8	<i>Соціальна політика.</i> Соціальна сфера життя суспільства як об'єкт державного регулювання. Сутність поняття «соціальна політика». Мета соціальної політики. Основні завдання та показники соціальної політики. Соціальний і ринковий підходи до соціальної політики. Концепція соціальної політики в Україні. Складові соціальної політики. Моніторинг соціальних процесів. Система індикаторів і показників, що характеризують рівень життя населення. Реальні доходи населення та їх регулювання. Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛК). Методика розрахунку ІРЛП. Регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг. Регулювання ринку праці та зайнятості населення. Адресна підтримка соціально незахищених верств населення. Пенсійна реформа. Політика у сфері заробітної плати та зайнятості населення. Демографічна політика. Політика щодо формування середнього класу. Система соціального захисту населення. Соціальні гарантії.	2	1
	<i>Всього лекційних занять модулю 1</i>	16	8
9	Модуль 2. <i>Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання.</i> Регулювання суспільного сектору економіки. Поняття та основні складові соціальної інфраструктури. Розвиток соціальної сфери. Державне регулювання розвитку системи охорони здоров'я. Державне регулювання розвитку освіти. Державне регулювання розвитку культури.	2	1
10	<i>Державне регулювання підприємництва.</i> Підприємництво як об'єкт державного регулювання. Роль держави в процесі становлення підприємницького середовища в Україні. Механізм державного регулювання підприємництва. Фінансові важелі державної підприємницької політики. Державні програми підтримки підприємництва. Роль державних органів підтримки підприємництва.	2	1

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
11	<u>Регіональна економічна політика.</u> Регіональна економічна політика, її сутність та завдання. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Стратегія регіонального розвитку. Складові регіональної економічної політики. Стратегія і тактика регіональної політики України.	2	1
12	<u>Структурна та інвестиційна політика.</u> Структура та структурні зрушення в розвитку економіки. Роль структурних зрушень в економічному розвитку. Характеристика структури економіки України. Види структури економіки. Відтворювальні пропорції. Галузева структура. Регіональна структура. Структурний ефект та його вимірювання. Державне регулювання структурних зрушень в економіці. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Завдання інвестиційної стратегії в Україні.	2	1
13	<u>Науково-технічна та інноваційна політика.</u> Науково-технічний прогрес та економічне зростання. Необхідність та сутність науково-технічної політики. Форми та методи реалізації науково-технічної політики. Державне регулювання інноваційних процесів. Організаційні засади науково-технічної політики в Україні. Становлення та розвиток Національної інноваційної системи України.	2	1
14	<u>Державне регулювання природоохоронної діяльності.</u> Сутність поняття «екологія». Класифікація природних ресурсів. Стійкість природного середовища до техногенного навантаження. Техногенний і сталий типи економічного розвитку. Необхідність охорони навколишнього природного середовища. Пасивна та активна екологічна політика. Принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища. Державне екологічне регулювання. Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності. Інструменти екологічного регулювання. Роль громадських організацій в екологічній сфері.	2	1

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
15	<i>Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Завдання та принципи зовнішньоекономічної політики. Сутність поняття «зовнішньоекономічна політика». Правова база регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Правові режими для іноземних суб'єктів господарської діяльності на території України. Система органів державного регулювання ЗЕД. Методи регулювання ЗЕД. Стратегія і тактика зовнішньоекономічної політики України.</i>	2	1
16	<i>Засади зовнішньоекономічної діяльності держави. Види ЗЕД. Регулювання торговельної діяльності. Іноземне інвестування. Роль держави в залученні іноземних кредитів. Забезпечення національної економічної безпеки держави.</i>	2	1
	<i>Всього лекційних занять модулю 2</i>	16	8
	<i>Всього лекційних занять</i>	32	16

3.1.2. Практичні заняття

Таблиця 3.2 – Теми і зміст практичних занять

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. <u>Моделювання та прогнозування розвитку національної економіки.</u> Вивчення взаємозалежності та взаємозв'язку між показниками соціально-економічного розвитку України. Побудова регресійної моделі в динаміці та прогнозування тенденцій на її основі. Сценарний прогноз розвитку України.	4	2
2	<i>Оцінка рівня життя населення.</i> Поняття про рівень життя населення. Моніторинг соціальних процесів. Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Методика розрахунку ІРЛП.	4	2
	<i>Усього практичних занять модулю 1</i>	8	4

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
3	Модуль 2. <u>Оцінка потенціалу регіонів України.</u> Ідентифікація та відбір показників соціально-економічного розвитку регіональної економічної системи. Оцінка потенціалу регіонів. Економічний аналіз диференціації регіонів України.	4	2
4	<u>Оцінка ефективності суспільного виробництва в системі державного регулювання економікою.</u> Поняття про ефективність суспільного виробництва. Економічні ресурси. Поточні витрати. Економічний ефект. Методика визначення економічної ефективності суспільного виробництва. Аналіз динаміки ефективності суспільного виробництва та її зміни.	4	2
	<i>Усього практичних занять модулю 2</i>	8	4
	<i>Усього практичних занять</i>	16	8

3.1.3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до практичних занять, роботи з нормативною та періодичною літературою. Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 3.1, 3.2.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний (нульовий) контроль;
- поточний контроль:
  - 1) модульно-рейтинговий контроль 1;
  - 2) модульно-рейтинговий контроль 2;
- підсумковий (семестровий) контроль-іспит;
- контроль знань з вивченої дисципліни.

4.2. Семестр 6

4.2.1. Перелік типових завдань до вхідного контролю

Виконується контрольна робота, що містить тестові завдання. Перелік тестів наведений нижче.

1. Пізнання можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, дослідження закономірностей та засобів розробки прогнозів – це:
  - а) об'єкт макроекономічного прогнозування (МЕП);
  - б) суб'єкт МЕП;
  - в) предмет МЕП;
  - г) мета МЕП.
2. Створення наукових передумов для прийняття управлінських рішень органами законодавчої та виконавчої влади на верхньому рівні народногосподарської ієрархії – це:
  - а) мета МЕП;
  - б) завдання МЕП;
  - в) предмет МЕП;
  - г) об'єкт МЕП.
3. Загальне поняття, що об'єднує всі різновиди отримання інформації про майбутнє, – це:
  - а) прогнозування;
  - б) прогноз;
  - в) план;
  - г) передбачення.
4. Вид пізнавальної діяльності людини, спрямованої на формування прогнозів розвитку об'єкта на основі аналізу тенденцій його розвитку, – це:
  - а) прогнозування;
  - б) прогноз;

- в) план;
г) передбачення.
5. Наукова дисципліна про закономірності розробки прогнозів – це:
а) прогнозування;
б) прогноз;
в) прогностика;
г) передбачення.
6. Проміжок часу, на який розрахований прогноз, – це:
а) період заснування прогнозу;
б) період упередження;
в) горизонт прогнозування;
г) прийом прогнозування.
7. Якісне або кількісне відображення якої-небудь властивості об'єкта – це:
а) процедура прогнозування;
б) характеристика об'єкта прогнозування;
в) змінна об'єкта прогнозування;
г) параметр об'єкта прогнозування.
8. Розробка спеціальних методологічних проблем прогнозування з метою підвищення обґрунтованості прогнозів – це:
а) спосіб прогнозування;
б) завдання прогностики;
в) методологія прогнозування;
г) метод прогнозування.
9. Побудова динамічних рядів розвитку показників явища, що прогнозується протягом періодів заснування прогнозу в минулому і упередження прогнозу в майбутньому, – це:
а) екстраполювання;
б) анкетування;
в) моделювання;
г) інтерполювання.
10. Визначення шляхів і строків досягнення можливих станів явища, що приймаються як мета, – це:
а) пошуковий прогноз;
б) нормативний прогноз;
в) оптимістичний прогноз;
г) песимістичний прогноз.
11. Абсолютний базисний та ланцюговий коефіцієнти приросту – це:
а) $\Delta y_t = y_t - y_1$;
б) $K_{t(зр)} = \frac{y_t}{y_1}$;
в) $\Delta y_t = y_t - y_{t-1}$;
г) $K_{t(зр)} = \frac{y_t}{y_{t-1}}$.
12. Базисний та ланцюговий коефіцієнти зростання – це:

а) $\Delta y_t = y_t - y_1$;

б) $K_{t(зр)} = \frac{y_t}{y_1}$;

в) $\Delta y_t = y_t - y_{t-1}$;

г) $K_{t(зр)} = \frac{y_t}{y_{t-1}}$.

13. Базисний та ланцюговий коефіцієнти приросту – це:

а) $K_{t(нр)} = \frac{y_t - y_1}{y_1}$;

б) $\Delta y_t = y_t - y_1$;

в) $\Delta y_t = y_t - y_{t-1}$;

г) $K_{t(нр)} = \frac{y_t - y_{t-1}}{y_{t-1}}$.

14. Середній абсолютний приріст – це:

а) $\bar{y} = \frac{\sum y_t}{n}$;

б) $\overline{\Delta y}_t = \frac{y_t - y_{t-k}}{k}$;

в) $\bar{T}_{(зр)} = n-1 \sqrt{\frac{y_n}{y_1}}$;

г) $K_{t(нр)} = \frac{y_t - y_{t-1}}{y_{t-1}}$.

15. Часові ряди, рівні яких мають середню, що дорівнює нулю, сталу дисперсію та нульову кореляцію послідовних спостережень, тобто нульову автокореляцію, – це:

а) випадкове блукання;

б) білий шум;

в) стаціонарний часовий ряд;

г) авторегресійний процес.

16. Часові ряди, які мають постійні середню і дисперсію, а коваріація залежить тільки від часового інтервалу τ між двома окремими спостереженнями, – це:

а) випадкове блукання;

б) білий шум;

в) стаціонарний часовий ряд;

г) авторегресійний процес.

17. Залежність значень рівнів часового ряду від попередніх (зрушення на 1, зрушення на 2 тощо) рівнів того ж часового ряду називається:

а) автокореляцією;

б) стохастичним процесом;

в) трендом;

г) авторегресійним процесом.

18. Середнє, що зростає (або спадає) приблизно на однакову величину з кожним моментом часу, – це:

- а) лінійно-адитивний тренд;
  - б) лінійно-мультиплікативний тренд;
  - в) комбінація лінійного і сезонно-адитивного тренду;
  - г) комбінація лінійного і сезонно-мультиплікативного тренду.
19. Значення показника, яке перевершить попереднє значення (або буде меншим за нього) приблизно на однаковий відсоток на всьому проміжку часу, що розглядається, – це:
- а) лінійно-адитивний тренд;
  - б) лінійно-мультиплікативний тренд;
  - в) комбінація лінійного і сезонно-адитивного тренду;
  - г) комбінація лінійного і сезонно-мультиплікативного тренду.
20. Відсутність нетипових, аномальних спостережень, а також викривлень тенденції – це:
- а) порівняльність;
  - б) стійкість;
  - в) однорідність;
  - г) достатня сукупність спостережень.

4.2.2. Перелік типових завдань до I модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Цілі суспільства. Економічні цілі суспільства. Межа виробничих можливостей.
2. Найважливіші форми організації економіки (командна, ринкова, змішана).
3. Механізм ринкового саморегулювання. Вади ринкового саморегулювання. Ефективність за Парето.
4. Роль держави у становленні та регулюванні ринкової економіки. Функції держави в сучасній економіці.
5. Економічні інтереси в системі державного регулювання економіки.
6. Сутність державного регулювання економіки.
7. Об'єкти та суб'єкти економічної політики держави. Вади державного «втручання» в економіку. Елементи державного регулювання економіки.
8. Методи державного регулювання економіки.
9. Інструменти державного регулювання економіки.
10. Система органів державного регулювання економіки.
11. Функції Президента України в системі управління національною економікою.
12. Роль Верховної Ради України в системі управління національною економікою.
13. Роль Кабінету Міністрів Верховної Ради в системі управління національною економікою.
14. Роль Національного банку України в системі управління національною економікою.
15. Статус державних комітетів в системі державного управління економікою.

16. Фонд державного майна в системі державного регулювання.
17. Роль центральних органів влади (міністерств та відомств) в управлінні національною економікою.
18. Роль центральних органів влади (міністерств та відомств) в управлінні національною економікою.
19. Місцевих державних адміністрацій як суб'єкти державного регулювання економікою.
20. Сутність соціально-економічної стратегії. Визначення суспільних потреб та інтересів. Необхідність макроекономічного планування.
21. Сутність соціально-економічної стратегії. Обґрунтування цілей. Ієрархія цілей. Дерево цілей. Стратегічні, тактичні, оперативні цілі.
22. Соціально-орієнтована ринкова економіка.
23. Концепція соціально-економічної політики. Стратегія економічної та соціальної політики України.
24. Соціально-економічне прогнозування. Сутність понять: «прогноз», «гіпотеза», «план (програма)». Форми поєднання прогнозу і плану у часі.
25. Функції соціально-економічного прогнозування.
26. Принципи соціально-економічного прогнозування.
27. Класифікація соціально-економічних прогнозів.
28. Методи прогнозування. Їхня класифікація.
29. Макроекономічне планування. Сутність макроекономічного планування. Директивне та індикативне планування.
30. Державна програма економічного і соціального розвитку України (ДПЕСР) як форма макроекономічного планування.
31. Принципи макроекономічного планування.
32. Система показників макроекономічних планів.
33. Система макроекономічного планування в Україні.
34. Методи планово-економічних розрахунків.
35. Структура макроекономічного плану.
36. Пріоритети та напрями здійснення Державної економічної політики.
37. Державне програмно-цільове планування. Сутність програмно-цільового планування, цільові комплексні програми (ЦКП). Класифікація ЦКП.
38. Етапи програмно-цільового планування.
39. Контроль за реалізацією ЦКП.
40. Фінансово-бюджетне регулювання. Державні фінанси. Зведений баланс фінансових ресурсів. Державний бюджет.
41. Бюджетна система України. Доходи та видатки державного бюджету.
42. Стратегія бюджетної політики та бюджетного регулювання. Бюджетний процес.
43. Прогнозування надходжень до бюджету.
44. Основні напрями бюджетної політики. Основні документи формування бюджетної тактики. Суб'єкти реалізації бюджетної політики. Напрями вдосконалення бюджетної політики в Україні.
45. Податкове регулювання. Податок. Основні функції податків. Податкова система. Основні засадні принципи функціонування податкової системи.

46. Система оподаткування. Платник податку. Об'єкт оподаткування. Ставка та строк оплати податку. Права та обов'язки платників податків. Відповідальність платника.
47. Форми оподаткування.
48. Класифікація податків.
49. Податкові пільги. Основні види податкових пільг.
50. Система податкових органів України. Головні завдання Державної податкової адміністрації України.
51. Державне замовлення як засіб задоволення потреб держави. Правова основа функціонування механізму державних закупівель.
52. Державні замовники, їх основні функції. Виконавці державного замовлення. Державний контракт.
53. Етапи конкурсного відбору виконавців державного замовлення.
54. Грошово-кредитне регулювання. Стратегічна та тактична цілі грошово-кредитної політики. Суб'єкти грошово-кредитного регулювання.
55. Національний банк України. Головна мета банківського регулювання та нагляду.
56. Інструменти реалізації грошово-кредитної політики.
57. Регулювання фондового ринку та ринку цінних паперів.
58. Валютне регулювання.
59. Необхідність і методи державного регулювання цін. Ціна. Регулюючі функції ціни. Вплив ціноутворення на процес реалізації стратегії соціально-економічного розвитку країни.
60. Необхідність і методи державного регулювання цін. Система органів ціноутворення в Україні.
61. Форми і методи державного регулювання цін.
62. Декларування цін. Дисципліна цін. Контроль за додержанням цін.
63. Антиінфляційна політики. Сутність інфляції, її чинники.
64. Антиінфляційна політики. Заходи антиінфляційної політики.
65. Соціальна сфера життя суспільства як об'єкт державного регулювання. Сутність і мета соціальної політики. Напрями реалізації соціальної політики в Україні.
66. Спосіб реалізації соціальної політики держави. Основні елементи системи соціальних гарантій. Підходи до реалізації соціальної політики.
67. Концепція соціальної політики в Україні.
68. Основні завдання соціальної політики.
69. Соціальний захист населення. Механізм соціального захисту населення.
70. Моніторинг соціальних процесів. Система індикаторів і показників, що характеризують рівень життя населення.
71. Реальні доходи населення та їх регулювання.
72. Регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг.
73. Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛК). Методика розрахунку ІРЛК.
74. Регулювання ринку праці та зайнятості населення. Правова основа регулювання ринку праці в Україні. Державні органи регулювання ринку праці.
75. Заходи реалізації політики зайнятості в Україні.

Практичне завдання типу А:

Розгляньте такі моделі регресії, які описують динаміку середньорічної заробітної плати:

Модель А

$$W_t = 8,56 + 0,36P_t + 0,74P_{t-1} + 0,24P_{t-2} - 2,53Un_t + \varepsilon_t,$$

$(t_{\text{факт}})$
 $(2,3)$
 $(3,7)$
 $(2,8)$
 $(-4,1)$

$$R^2 = 0,9 \quad d = 1,7;$$

Модель В

$$W_t = 9,1 + 0,32P_t - 2,70Un_t + 0,2W_{t-1} + \varepsilon_t,$$

$(t_{\text{факт}})$
 $(3,5)$
 $(-4,7)$
 $(2,7)$

$$R^2 = 0,85 \quad d = 2,1,$$

де W_t – середня заробітна плата в році t ; P_t – індекс цін у році t (у відсотках порівняно із базисним періодом); Un_t – рівень безробіття в році t .

Вхідні дані W_t , P_t та Un зібрані за 30 років (дані щорічні).

1. Використовуючи модель А, охарактеризуйте силу зв'язку між зміною цін і рівнем середньої заробітної плати.
2. Використовуючи модель В, охарактеризуйте силу зв'язку між зміною цін і рівнем середньої заробітної плати.

Практичне завдання типу Б:

Національна економіка описана наступними показниками, \$ тис.:

- споживчі витрати $C = 2300$;
- інвестиції $I = 700$;
- державні витрати $G = 800$;
- державні трансферти $TR = 100$;
- виплати процентів з державного боргу $N = 100$;
- податки $T = 800$.

Розрахуйте:

- особисті заощадження;
- державні заощадження;
- вартість державних облігацій і додаткової кількості грошей, що впущені для покриття дефіциту бюджету, якщо відомо, що дефіцит на 80% фінансується випуском облігацій.

4.2.3. Перелік типових завдань до II модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Регулювання суспільного сектору економіки. Сектор загального державного управління.
2. Основні показники, що характеризують стан та завдання розвитку суспільного сектору економіки.
3. Ефективність суспільного сектору економіки.

4. Методи оцінки ефективності суспільного сектору економіки.
5. Джерела фінансування діяльності установ СЗДУ.
6. Кошториси доходів і видатків установ СЗДУ.
7. Розвиток соціальної сфери. Фінансування установ СЗДУ.
8. Підприємництво як об'єкт державного регулювання.
9. Умови ефективного функціонування підприємництва в Україні.
10. Загальні особливості підприємництва сучасного типу.
11. Класифікація форм підприємництва в Україні.
12. Роль держави в процесі становлення підприємницького середовища в Україні.
13. Загальні особливості, що визначають стан підприємницького середовища в Україні.
14. Фактори, що перешкоджають розвитку підприємництва в Україні.
15. Складові державної підприємницької політики.
16. Підприємницька політика держави стосовно процесів роздержавлення та приватизації.
17. Конкурентна (антимонопольна) політика держави.
18. Мета, об'єкти та суб'єкти антимонопольного регулювання.
19. Засоби антимонопольного регулювання.
20. Інститут банкрутства в Україні.
21. Механізм державного регулювання підприємництва.
22. Основні напрямки нормативно-правового забезпечення підтримки підприємництва в Україні.
23. Типова схема реєстрації новоствореного підприємства.
24. Основні види підприємницької діяльності в Україні, що підлягають ліцензуванню.
25. Деретулювання підприємництва.
26. Інституціональні засади державної підтримки підприємництва.
27. Ресурсне забезпечення підприємництва.
28. Фінансові важелі державної підприємницької політики.
29. Завдання податкової реформи в Україні.
30. Головні джерела фінансової державної підтримки підприємництва.
31. Основні форми та методи державної фінансово-інвестиційної підтримки прямого впливу на розвиток підприємництва.
32. Регіональна економічна політика, її сутність та завдання.
33. Державна регіональна політика як стратегія і тактика держави та внутрішня політики регіонів.
34. Складові частини державної регіональної економічної політики (ДРЕП).
35. Суб'єкти ДРЕП.
36. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави.
37. Основні складові елементи механізму державного регулювання розвитку регіонів.
38. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
39. Механізм державного регулювання економіки регіону.
40. Складові державного регулювання регіонального розвитку.

41. Мезорайонування в державному регулюванні розвитку регіонів.
42. Основні завдання управлінь економіки місцевих державних адміністрацій. Особливості соціально-економічного розвитку Донецької області.
43. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.
44. Доходні та видаткові частини місцевих бюджетів.
45. Регулюючі доходи місцевих бюджетів.
46. Загальна схема місцевих бюджетів.
47. Структура та структурні зрушення в розвитку економіки.
48. Види структурних співвідношень.
49. Характеристика структури економіки України.
50. Структурний ефект та його вимірювання.
51. Роль структурних зрушень в економічному розвитку.
52. Механізм державної структурної політики.
53. Державне регулювання структурних зрушень в економіці.
54. Основні напрями державної структурної політики.
55. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці.
56. Основні принципи та напрями державного регулювання інвестиційної діяльності.
57. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
58. Завдання інвестиційної стратегії в Україні.
59. Науково-технічний прогрес та економічне зростання.
60. Необхідність та сутність науково-технічної політики.
61. Форми та методи реалізації науково-технічної політики.
62. Державне регулювання інноваційних процесів.
63. Необхідність охорони навколишнього природного середовища. Концепція стійкого розвитку національної економіки на мікро- та макрорівнях.
64. Принципи охорони навколишнього природного середовища.
65. Об'єкти охорони навколишнього природного середовища.
66. Державне екологічне регулювання.
67. Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.
68. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності.
69. Інструменти екологічного регулювання.
70. Основи зовнішньоекономічної політики. Державне регулювання ЗЕД.
71. Регулювання торговельної діяльності.
72. Економічні та адміністративні методи регулювання зовнішньоторговельної діяльності в Україні.
73. Нетарифні методи державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності.
74. Регулювання іноземного інвестування.
75. Роль держави в залученні іноземних кредитів.

Практичне завдання типу А:

Економіка країни описується виробничою функцією виду: $Y = A \cdot K^{0,4} \cdot L^{0,6}$. Відомо, що темп приросту капіталу дорівнює 3% на рік, а чисельності зайнятих – 2%. Загальна продуктивність факторів зростає з темпом 1,5% на рік. Як змінюється обсяг виробництва?

Практичне завдання типу Б:

ВВП України (у зіставних цінах) склав у звітному періоді 130,8 млрд. грн. та знизився у порівнянні з базисним періодом на 6%. Середньорічна чисельність зайнятих у всіх сферах економічної діяльності за цей період знизилася на 3%. Визначити, як змінився в абсолютному вираженні ВВП у звітному періоді у порівнянні з базисним у цілому та під впливом трудових факторів: 1) зміни чисельності зайнятих; 2) зміни продуктивності праці.

4.2.4. Перелік типових завдань до підсумкового (семестрового) контролю-іспиту

До підсумкового (семестрового) контролю-іспиту винесені питання І і II модульно-рейтингового контролю знань.

4.2.5. Перелік типових завдань до контролю знань з вивченої дисципліни

Виконується контрольна робота, що містить тестові завдання. Перелік тестів наведений нижче.

1. Прогнозування ВВП, виробленого в основних цінах або в цінах виробника, здійснюється на основі прогнозних розрахунків:

$$a) GP_{tj}^r = GP_{(t-1)j}^n \cdot PFI_{tj};$$

$$б) \sum_j VGS_{tj} = \sum_j GP_{tj} - \sum_j IC_{tj};$$

$$в) IC_{tj} = IC_{(t-1)j} \cdot K_{tj}^B;$$

$$г) GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + СНТN_t.$$

2. Визначення валового випуску на прогнозний період здійснюється за формулою:

$$a) GP_{tj}^r = GP_{(t-1)j}^n \cdot PFI_{tj};$$

$$б) \sum_j VGS_{tj} = \sum_j GP_{tj} - \sum_j IC_{tj};$$

$$в) IC_{tj} = IC_{(t-1)j} \cdot K_{tj}^B;$$

- г) $GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + CHTN_t$.
3. Прогнозування проміжного споживання по кожній галузі економіки здійснюється за формулою:
- а) $GP_{tj}^r = GP_{(t-1)j}^n \cdot PFI_{tj}$;
- б) $\sum_j VGS_{tj} = \sum_j GP_{tj} - \sum_j IC_{tj}$;
- в) $IC_{tj} = IC_{(t-1)j} \cdot K_{tj}^B$;
- г) $GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + CHTN_t$.
4. Прогнозування обсягів ВВП за категоріями доходів здійснюється за формулою:
- а) $GDP_t = OT_t + CHTN_t + PROT_t$;
- б) $\sum_j VGS_{tj} = \sum_j GP_{tj} - \sum_j IC_{tj}$;
- в) $IC_{tj} = IC_{(t-1)j} \cdot K_{tj}^B$;
- г) $GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + CHTN_t$.
5. Показник валового прибутку (змішаного доходу) розраховується за формулою:
- а) $GDP_t = OT_t + CHTN_t + PROT_t$;
- б) $CHTN_t = \frac{CHTN_{(t-1)}}{VDS_{(t-1)}} \cdot K_t^4 \cdot VDS_t$;
- в) $PROF_t = VDS_t - OT_t - CHTN_t$;
- г) $GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + CHTN_t$.
6. Чисті податки на виробництво та імпорт прогнозуються за формулою:
- а) $GDP_t = OT_t + CHTN_t + PROT_t$;
- б) $CHTN_t = \frac{CHTN_{(t-1)}}{VDS_{(t-1)}} \cdot K_t^4 \cdot VDS_t$;
- в) $PROF_t = VDS_t - OT_t - CHTN_t$;
- г) $GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + CHTN_t$.
7. Валовий внутрішній продукт за категоріями використання прогнозується за формулою:
- а) $GDP_t = OT_t + CHTN_t + PROT_t$;
- б) $CHTN_t = \frac{CHTN_{(t-1)}}{VDS_{(t-1)}} \cdot K_t^4 \cdot VDS_t$;
- в) $GDP_t = CFE_t + GPU_t + NX_t$;
- г) $GDP_{t(\text{market price})} = GDP_t + CHTN_t$.
8. Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств у прогнозному періоді визначаються за формулою:
- а) $CFE_t = CEN_t + CEM_t + INE_t$;
- б) $CEN_t = PCS_t \cdot \frac{CEN_{(t-1)}}{PCS_{(t-1)}} \cdot K_t^5$;
- в) $CEM_t = OUTST_t \cdot \frac{CEM_{(t-1)}}{OUTST_{(t-1)}} \cdot K_t^6$;
- г) $INE_t = PROF_t \cdot \frac{INE_{(t-1)}}{PROF_{(t-1)}} \cdot K_t^7$.

9. Валове нагромадження основного капіталу на прогнозний період розраховується за формулою:

$$а) KAP_t = KAI_t \cdot \frac{KAP_{(t-1)}}{KAI_{(t-1)}} \cdot K_t^8;$$

$$б) IV_t = IC_t \cdot \frac{IV_{(t-1)}}{IC_{(t-1)}} \cdot K_t^{10};$$

$$в) VV_t = OP_t \cdot \frac{VV_{(t-1)}}{OP_{(t-1)}} \cdot K_t^{11};$$

$$г) KAI_t = GDP_t \cdot \frac{KAI_{(t-1)}}{GDP_{(t-1)}} \cdot K_t^9.$$

10. Ступенева виробнича функція Кобба-Дугласа має вигляд:

$$а) \ln Q(t) = \ln \alpha_0 + \sum_{i=1}^n \alpha_i \ln x_{it} + \ln u_t;$$

$$б) Q = A \prod_{i=1}^n x_i^{\alpha_i} \cdot u_t;$$

$$в) Q_t = A \left[\delta \cdot K_t^{-\alpha} + (1-\delta)L_t^{-\alpha} \right]^{-v/\alpha};$$

$$г) Q(t) = F(K_t, L_t) = AK^\alpha(t) \cdot L^{1-\alpha}(t).$$

11. Виробнича функція з постійною еластичністю заміни чинників (CES-функція) має вигляд:

$$а) \ln Q(t) = \ln \alpha_0 + \sum_{i=1}^n \alpha_i \ln x_{it} + \ln u_t;$$

$$б) Q = A \prod_{i=1}^n x_i^{\alpha_i} \cdot u_t;$$

$$в) Q_t = A \left[\delta \cdot K_t^{-\alpha} + (1-\delta)L_t^{-\alpha} \right]^{-v/\alpha};$$

$$г) Q(t) = F(K_t, L_t) = AK^\alpha(t) \cdot L^{1-\alpha}(t).$$

12. Спосіб формування інфляційних сподівань, за якого здійснюється коригування майбутньої ціни, з урахуванням збитків, що виникають внаслідок помилкового визначення ціни в попередньому періоді ($t-1$), – це:

а) статичний;

б) адаптивний;

в) раціональний;

г) динамічний.

13. Спосіб формування інфляційних сподівань, за якого використовується вся наявна на заданий момент інформація про чинники, що впливають на значення невідомого параметра, – це:

а) статичний;

б) адаптивний;

в) раціональний;

г) динамічний.

14. Динамічна функція сукупного попиту – це:

$$а) y_t = y_{t-1} + a\Delta A_t + c\Delta\pi_t^e + b\pi_t^e;$$

$$\text{б) } y_t = y_{t-1} + a\Delta A_t + c\Delta\pi_t^e + bM_t - b\pi_t;$$

$$\text{в) } h_t = a_0 + a_1y_t + a_2m_{t-3} + a_3v_t + a_4h_{t-12};$$

$$\text{г) } \pi_t = k(y_t - y_F) + \pi_t^e.$$

15. Динамічна функція сукупної пропозиції короткого періоду з інфляційними очікуваннями – це:

$$\text{а) } y_t = y_{t-1} + a\Delta A_t + c\Delta\pi_t^e + b\pi_t^e;$$

$$\text{б) } y_t = y_{t-1} + a\Delta A_t + c\Delta\pi_t^e + bM_t - b\pi_t;$$

$$\text{в) } h_t = a_0 + a_1y_t + a_2m_{t-3} + a_3v_t + a_4h_{t-12};$$

$$\text{г) } \pi_t = k(y_t - y_F) + \pi_t^e.$$

16. До прямих методів державного регулювання цін належить:

а) «заморожування» (блокування) цін;

б) уведення граничних нормативів рентабельності;

в) диференціація ставок товарних податків;

г) пільгове оподаткування та кредитування.

17. Органом місцевого самоврядування в Україні є:

а) Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, місцевого самоврядування й діяльності рад;

б) Управління регіональної економічної політики Міністерства економіки України;

в) місцева державна адміністрація;

г) управління економіки місцевої державної адміністрації.

18. Мінімальний нормативний споживчий кошик – це:

а) вартість збалансованого набору товарів і послуг, споживання яких забезпечує мінімальні потреби людини на рік (місяць);

б) збалансований набір товарів і послуг, споживання яких забезпечує мінімальні потреби людини на рік (місяць);

в) енергетична цінність товарів, споживання яких дає змогу відшкодувати людині витрачену енергію;

г) норматив витрат державного бюджету на соціальні цілі.

19. Що не належить до методів податкового регулювання інвестиційних проєктів?

а) запровадження диференційованих ставок оподаткування;

б) маніпулювання обліковими ставками;

в) звільнення від сплати податку;

г) усунення подвійного оподаткування.

20. Платежі підприємств за понадлімітне використання та псування якості природних ресурсів –

а) відносяться на витрати виробництва;

б) стягуються з прибутку підприємств;

в) стягуються з фонду заробітної плати працівників;

г) відшкодовуються страховими компаніями.

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Основна та додаткова література

Основна література:

1. Антошкіна Л. І., Бабіч Н. М., Беседін В. Ф., Беседін І. В., Бондар І. К. Державне регулювання економіки України: методологія, напрями, тенденції, проблеми / Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки України / М.М. Якубовський (ред.). – К., 2005. – 410 с.
2. Гриньова В.М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Харківський держ. економічний ун-т. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 753 с.
3. Могильний О.М. Державне регулювання економіки: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Інститут підготовки кадрів держ. служби зайнятості України. – К.: ІПК ДСЗУ, 2006. – 490 с.
4. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки: навч. посібник / Міжрегіональна академія управління персоналом. – 3-тє вид., стер. – К.: МАУП, 2007. – 176 с.
5. Чернюк Л.Г., Пішеніна Т.І., Пепа Т.В. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. для дистанційного навчання / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». – К.: Університет «Україна», 2007. – 322 с.
6. Национальная экономика: Учебник / Под обд. ред. акад. РАЭН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – 592 с.
7. Стиглиц Дж. Ю. Экономика государственного сектора / Пер. с англ. – М.: Изд-во МГУ: ИНФРА-М, 1997. – 720 с.
8. Шараев Ю. В. Теория экономического роста: учеб. пособие для вузов. – М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2006. – 254 с.
9. Рой О.М. Исследование социально-экономических и политических процессов: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2004. – 364 с.
10. Рой О.М., Киселева А.М. Рой О.М. Исследование социально-экономических и политических процессов: Практикум. – СПб.: Питер, 2007. – 240 с.
11. Колемаев В.А. Экономико-математическое моделирование. Моделирование макроэкономических процессов и систем: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности 061800 «Математические методы в экономике» / В.А. Колемаев. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 295 с.
12. Росс С.И. Математическое моделирование и управление национальной экономикой: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во СПб ГУ ИТМО, 2006. – 74 с.
13. Райцин, В.Я. Моделирование социальных процессов : учебник. – М.: Экзамен, 2005. – 189 с.
14. Державне управління в Україні. (Навчальний посібник) / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.Б. Авер'янова. – К., 1998. - 432 с.
15. Л.И. Абалкин. Логика экономического роста. – М.: Институт экономики

- РАН, 2002. – 228 с.
16. Институциональная экономика: Учеб. пособие / Под ред. акад. Д.С. Львова. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 318 с.
  17. Государственное регулирование экономики: Учеб. пособие для вузов / Т.Г. Морозова, Ю.М. Дурдыев, В.Ф. Тихонов и др.; Под ред. проф. Т.Г. Морозовой. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 255 с.
  18. Государственное регулирование рыночной экономики: Учебник. Издание 2-е, перераб. и доп. / Под общ. ред. Кушлина В.И. – М.: Изд-во РАГС, 2005. – 834 с.
  19. Градов А.П. Национальная экономика. 2-е изд. – СПб, 2005. – 240 с.
  20. Государственная политика и управление. Учебник. В 2 ч. / Под ред. Л.В. Сморгунова. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2006. – 284 с.
  21. Антонова Н.Б. Государственное регулирование экономики: Учебник. – Мн: Академия управления при Президенте Республики Беларусь, 2002. – 775 с.
  22. Биншток Ф.И. Государственное регулирование предпринимательской деятельности: Учеб. Пособие / Под ред. проф. М.Г. Лапусты. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 198 с.
  23. Ведута Е.Н. Государственные экономические стратегии. Учеб. пособие. – М.: Издательства: Академический проект, Деловая книга, 1998. – эл. версия.
  24. Стельмащук А.М. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАНГ, 2000. – 315 с.
  25. Равікович Є.І. Макроекономічне прогнозування: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003. – 139 с.
  26. Савченко А.Г. Макроекономічна політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 135 с.
  27. Куценко Т.Ф. Бюджетно-податкова політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 256 с.
  28. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 316 с.

Додаткова література:

1. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиножепко В.П. – К.: Знання України, 2002. – 336 с.
2. Власик О.С. Аналіз і моделювання суспільного розвитку в Україні: Наук. доп. / НАН України; Інститут економічного прогнозування. – К., 2000. – 93 с.
3. Ерохина Е.А. Стадии развития открытой экономики и циклы Н.Д. Кондратьева. – Томск: Водолей, 2001. – 181 с.
4. Ерохина Е.А. Развитие национальной экономики: системно-самоорганизационный подход: Монография. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1999. – 160 с.
5. Агурбаш Н.Г. Государственное регулирование развитием малых предприятий: монография. – М.: Издательство «Палеотим», 2005. – 196 с.
6. Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Россия – 2050: стратегия инновационного прорыва.

- М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. – 448 с.
7. Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Будущее мира и России. Манифест интегрального макропрогнозирования: Научн. Доклад. – М.: Институт экономических стратегий, 2006. – 80 с.
  8. Ивантер В.В., Кузык Б.Н. Будущее России: инерционное развитие или инновационного прорыв? – М.: Институт экономических стратегий, 2005. – 144 с.
  9. Герасимов Б.И., Гурова Л.Г., Дробышева В.В., Золотухи на В.М. Макроэкономическая региональная статистика / Под ред. Б.И. Герасимова. – Тамбов: Изд-во Тамб. гос. ун-та, 2004. – 112 с.
  10. Мандибур В.О. Рівень життя населення України та проблеми реформування механізмів державного регулювання. – К.: Парламентське вид-во, 1998. – 256 с.
  11. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія / За ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2001. – 538 с.
  12. Антохонова И.В. Методы прогнозирования социально-экономических процессов: Учебное пособие. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2004. – 212 с.
  13. Настенко А.Д., Васина Т.В. Прогнозирование отраслевого и регионального развития. – М.: Гелиос АРВ, 2002. – 144 с., ил.
  14. Курс социально-экономической статистики: Учебник для вузов / Под ред. проф. М.Г. Назарова. – М.: Финстатинформ, ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 771 с.
  15. Ковынева О.А. Управление качеством жизни населения: монография. – Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2006. – 88 с.
  16. Э.Е. Тихонов. Методы прогнозирования в условиях рынка: учебное пособие. – Невинномысск, 2006. – 221 с.
  17. Дуброва Т.А. Статистические методы прогнозирования в экономике. – М.: Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2003. – 50 с.
  18. Шамилева Л.Л. Статистическое моделирование и прогнозирование: курс лекций. Учебное пособие. – Донецк: Каштан, 2008. – 310 с.
  19. Грабовецкий Б.Є. Економічне прогнозування й планування: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
  20. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.
  21. Владимирова Л.П. Прогнозирование и планирование в условиях рынка: Учебное пособие. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2004. – 4000 с.
  22. Бережная Е.В., Бережной В.И. Математические методы моделирования экономических систем: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 432 с.
  23. Прогнозирование и планирование экономики: Учеб. пособие / В.И. Борисевич, Г.А. Кандаурова и др. – Мн.: Интерпрессервис, Экоперспектива, 2001. – 380 с.
  24. Уманець Т.В. Регіональний економічний розвиток України: теоретичні основи управління, інтегральна оцінка, діагностика: Монографія. – Донецьк: «ВІК», 2007. – 340 с.

25. Білоус О.Г. Економічна система глобалізму: Монографія. – К.: КНЕУ, 2003. – 360 с.
26. Эконометрика: Учебник / Под ред. И.И. Елисейевой. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 344 с.
27. Практикум по эконометрике: Учеб. Пособие / И.И. Елисеева, С.В. Курьшева, Н.М. Гордеенко и др.; Под ред. И.И. Елисейевой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 192 с.
28. Урядовий Портал: Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
29. Міністерство економіки України: Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.
30. Державний комітет статистики України: Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5.2. Методичні посібники і вказівки

1. Методические указания по выполнению практических работ по дисциплине «Государственное регулирование экономики» для студентов специальности 6.030502 «Экономическая кибернетика» всех форм обучения / Сост. Курносова О.А. – электронная версия.
2. Навчально-методичний посібник з «Прогнозування соціально-економічних процесів» для студентів спеціальності 6.030502 «Економічна кібернетика» усіх форм навчання / Склад.: Курносова О.О. – Горлівка, 2008: АДІ ДонНТУ – 64 с.

5.3. Плакати за обраними темами, мультимедійні презентації, навчальні фільми

1. Плакати та мультимедійні презентації за обраними темами.
2. Учбове та документальне відео за окремими темами:
  - «Бесценный доллар»;
  - «Глобальный передел»;
  - «Золотой запас»;
  - «История денег»;
  - Відео-курс «Глобализация и менеджмент»;
  - Відео-лекція «Общая теория управления в контексте концепции общественной безопасности (КОБ)».